

HOSPODÁŘSKÁ POLITIKA: NÁSTROJE K JEJÍMU USKUTEČŇOVÁNÍ

Nástroje HP- jsou různé úrovně

- ⊙ Nástroje tvořící rámec (nástroje politiky řádu/systémotvorné; *nelze je zřejmě kvantifikovat*)- určují/mění:
 - rámec hospodářského systému,
 - způsob koordinace ekonomické činnosti
 - motivaci subjektů působících v ekonomice
- ⊙ Nástroje provádění hospodářské politiky (nástroje politiky procesu/běžné hospodářské politiky v daném rámci; *lze je kvantifikovat*)
 - určují okolnosti/podmínky hospodářské činnosti,
 - lze jimi hospodářskou činnost „ladit“
 - lze jimi bránit narušení systému
 - mohou v při použití hraničních hodnot systém narušit

Opatření a nástroje HP

- Nástroje sloužící různým opatřením HP by měly být v souladu s rámcem/ systémem (tvorba cen, určování objemu výroby apod. v tržních a direktivních systémech)
 - HP by měla být stálá (Euckenovo pravidlo)= předvídatelná a „průhledná“,
 - Někdy obtížné rozhodnout, zda opatření a k němu požitý nástroj: systémově nutný (právní ustanovení, kompetenční ustanovení) , systém podporující (zrychlení a zjednodušení a správné provedení bankrotu/exekuce), systém zhoršující (v tržním prostředí subvence, omezení vstupu na trh apod.) systém narušující

Opatření, nástroje a cíle HP

- Počtu cílů HP by měl odpovídat počet nástrojů HP (Timbergenovo pravidlo)
- K dosažení cíle by měl být použit nejúčinnější nástroj (Mundellův princip) – (působí tu též systémová konformita: nástroj má být v souladu s povahou hosp. systému) – obtížné je domluvit se, který nástroj to je
- V makroekonomii platí princip zodpovědnosti – za nástroje je zodpovědná jen jedna stanovená instituce, která jeho použitím dosahuje určeného CÍLE hospodářské politiky

Provádění HP v tržní ekonomice

Od Velké krize/deprese 30. let neshoda:

- ◉ liberálové – neprovádět HP, nezasahovat – jen se to státními zásahy zhorší, trh si sám pomůže, je-li nechán na pokoji, dbát jen na vlastnictví a pravidla hry
- ◉ Keynesiánci – provádět HP, tržní selhání na makroekonomické úrovni musí napravovat vláda a obdobné instituce, na mikroekonomické úrovni usilují o odstranění tržních selhání a podpora přerozdělování
- ◉ Provádět či neprovádět HP – i neprovádění HP je HP

**Nikdy a nikde neexistuje dokonale liberální a dokonale keynesiánský systém (MMF a SB keynesiánské tím, že existují), měna stanovená zlatem, jinými komoditami či důvěrou ve vzhled je vlastně keynesiánská;
v dokonale liberálním hospodářství by si každý vydával svou měnu (dluhopisy)**

Cíle hospodářské politiky

- ⊙ Dosažení co nejvyššího společenského blahobytu/
 - Co to je: souhrn životní úrovně jednotlivců) nebo taková životní úroveň(kvalita života obyvatel), že ji lze zvýšit jen tak, že bude buď výhodná pro všechny nebo ona změna bude výhodná „jen“ pro většinu, ale menšinu nijak nepoškodí.
 - ⊙ Lze pro dosažení cíle omezit základní společenské hodnoty(svoboda, spravedlnost, jistota, pokrok, nezávislost , účast na rozhodování (=demokracie v užším smyslu), racionalita jednání jednání) ?
 - autoritativní režimy – ano,
 - demokracie ne, resp. omezeným způsobem či výjimečně a stále se to musí zkoumat–
- TYTO hodnoty nelze KVANTIFIKOVAT
- ⊙ Hlavní tradiční cíl HP: zajištění podmínek pro stálý a rozvíjející se vývoj ekonomiky = podpora celkové produkce/výstupů hospodářství (výrobků, zboží, služeb)

Agregátní veličiny

měření výstupů ekonomiky II

- HDP (nejvíce v Evropě) co se za určenou dobu vyprodukovalo: celkový tok peněžní hodnoty finální (tj. prodané/předané) produkce za určité období;
 - počítání: 1) souhrn výstupů sektorů, 2) součet odměn za výrobní faktory, 3) součet výdajů
- *Čistý DP - při započítání odpisů*
- Nominální HDP – běžné ceny
- Reálný HDP – stálé ceny (bez inflace) – u nás stav 1995

Agregátní veličiny měření výstupů ekonomiky II

- HNP – ve světě – finální produkce vyrobená za pomoci výrobních faktorů pocházejících z určeného státu (většinou kapitál – podíly), nutnost zjišťování velikosti podílů a jejich podílení se na výrobě

tzv. magický čtyřúhelník

(pomůcka pro pochopení vyváženého hospodářství)

- reálný produkt, míra nezaměstnanosti, inflace, saldo běžného účtu na nominálním HDP

